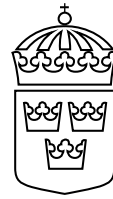

Regeringens proposition

2024/25:139

Uppsägning av avtalet med Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (GWPO) om immunitet och privilegier för organisationen och dess personal

Prop.
2024/25:139

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 13 mars 2025

Ulf Kristersson

Benjamin Dousa
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner att avtalet med Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (GWPO) om immunitet och privilegier för organisationen och dess personal sägs upp snarast möjligt. Vidare föreslås en ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall så att immunitet och privilegier upphör att gälla för GWPO och för personer med tjänst hos eller uppdrag av organisationen samt deras familjemedlemmar. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.....	4
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Uppsägning av avtalet.....	7
5	Immunitet och privilegier ska upphöra att gälla för organisationen och dess personal	8
6	Konsekvenser.....	9
6.1	Konsekvenser för GWPO och dess personal.....	9
6.2	Ekonomiska och andra konsekvenser.....	9
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 2025	10

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2024/25:139

Regeringens förslag:

1. Riksdagen godkänner att avtalet mellan Sveriges regering och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor om immunitet och privilegier för Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor och dess personal sägs upp (avsnitt 4).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Nuvarande lydelse

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
---	---

Internationella organ	Fysiska personer
-----------------------	------------------

66. Internationella brottmålsdomstolen	Domare, åklagare, biträdande åklagare, registrator, biträdande registrator, personal i åklagarens kansli och registratorkontoret, dessa personers familjemedlemmar, personal lokalt anställd av domstolen, försvarare, personer som biträder försvaret, vittnen, brottsoffer, sakkunniga, andra personer som kallas att närvara vid domstolens förfaranden, ombud för stater och mellanstatliga organisationer som deltar i församlingens och dess underordnade organs möten samt ombud för stater som	Romstadgan den 17 juli 1998 för Internationella brottmålsdomstolen och avtalet den 9 september 2002 om immunitet och privilegier för Internationella brottmålsdomstolen
--	--	---

67. *Organisationen* *Personer med tjänst* *Avtal den 5 mars 2012*
För det globala *hos eller uppdrag av* *mellan Sveriges*
nätverket för *organisationen samt* *regering och Organ-*
vattenfrågor (Global *deras familje-* *isationen för det*
Water Partnership *medlemmar* *globala nätverket för*
Organisation) *vattenfrågor*

68. Athena Kurir Beslut av företrädarna
 för regeringarna i
 Europeiska unionens
 medlemsstater,
 församlade i rådet, den
 28 april 2004 om
 privilegier och
 immunitet för Athena

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
66. Internationella brottmålsdomstolen	Domare, åklagare, biträdande åklagare, registrator, biträdande registrator, personal i åklagarens kansli och registratorkontoret, dessa personers familjemedlemmar, personal lokalt anställd av domstolen, försvarare, personer som biträder försvaret, vittnen, brottsoffer, sakkunniga, andra personer som kallas att närvara vid domstolens förfaranden, ombud för stater och mellanstatliga organisationer som deltar i församlingens och dess underordnade organs möten samt ombud för stater som deltar i domstolens förfaranden	Romstadgan den 17 juli 1998 för Internationella brottmålsdomstolen och avtalet den 9 september 2002 om immunitet och privilegier för Internationella brottmålsdomstolen
67.		
68. Athena	Kurir	Beslut av företrädarna för regeringarna i Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, den 28 april 2004 om privilegier och immunitet för Athena

3 Ärendet och dess beredning

Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (Global Water Partnership Organisation, GWPO) inrättades den 27 februari 2002 genom ikraftträdandet av ett samförståndsavtal om att inrätta organisationen (SÖ 2002:69). Ett världlandsavtal mellan organisationen och Sverige undertecknades den 11 mars 2002 och godkändes senare av riksdagen (prop. 2001/02:155, bet. 2001/02:JuU21, rskr. 2001/02:248). Efter en omförhandling av avtalet kom parterna överens om ett nytt avtal som efter riksdagens godkännande och notväxling trädde i kraft den 1 juli 2012 (prop. 2011/12:117, bet. 2011/12:UU14, rskr. 2011/12:229, SÖ 2012:1).

Avtalet reglerar bland annat frågor om immunitet och privilegier för organisationen och dess personal. Avtalet är införlivat i svensk rätt genom lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Ett förslag till lag om ändring i lagen har upprättats inom Utrikesdepartementet.

Lagrådet

Lagförslaget innebär att immunitet och privilegier enligt lagen om immunitet och privilegier i vissa fall ska upphöra att gälla för GWPO och för personer med tjänst hos eller uppdrag av organisationen samt deras familjemedlemmar. Förslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över förslaget.

4 Uppsägning av avtalet

Regeringens förslag: Avtalet med Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (GWPO) om immunitet och privilegier för organisationen och dess personal sägs upp.

Skälen för regeringens förslag: Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (GWPO) inrättades den 27 februari 2002 genom ikraftträdandet av ett samförståndsavtal om att inrätta organisationen (SÖ 2002:69). Ett världlandsavtal mellan organisationen och Sverige undertecknades den 11 mars 2002 och godkändes senare av riksdagen (prop. 2001/02:155, bet. 2001/02:JuU21, rskr. 2001/02:248). Efter en omförhandling av avtalet kom parterna överens om ett nytt avtal (SÖ 2012:1) som efter riksdagens godkännande trädde i kraft den 1 juli 2012 (prop. 2011/12:117, bet. 2011/12:UU14, rskr. 2011/12:229).

Enligt avtalet har GWPO sitt huvudkontor i Stockholm och regeringen har åtagit sig att bistå organisationen med att finna lämpliga lokaler för dess kontor och att till organisationen återbetala kostnaderna för kontorshyra i enlighet med vad parterna från tid till annan kommer överens om.

Enligt regeringens biståndspolitik som den tydliggörs i reformagendan ”Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt” (UD2023/17726) ska verksamhet som finansieras av svenska biståndsmedel genomsyras av tydliga krav på resultat, effektivitet, långsiktighet och transparens. Regeringens bedömning är att behoven i dagens föränderliga värld kräver strategiska prioriteringar i valet av samarbetsorganisationer i syfte att nå bästa resultat i svenska biståndsinsatser. Regeringen avser därför att säga upp medlemskapet i GWPO.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att avtalet med GWPO om immunitet och privilegier för organisationen och dess personal sägs upp. Regeringen har för avsikt att säga upp avtalet med organisationen snarast möjligt efter riksdagens godkännande. Regeringen avser även i samband därmed att säga upp medlemskapet i organisationen. En uppsägning av avtalet och medlemskapet i GWPO innebär att organisationen behöver finna ett nytt värdland och flytta sitt säte från Stockholm. Avtalet sägs upp genom att den andra parten ges tolv månaders varsel. Av avtalet följer dock att om organisationen flyttas från svenskt territorium, så upphör avtalet att gälla efter den tid som skäligen krävs för flytten och för avyttra organisationens egendom i Sverige. Regeringen anser att processen för ett svenskt utträde ur organisationen bör genomföras på ett ansvarsfullt, förutsägbart och välplanerat sätt.

5 Immunitet och privilegier ska upphöra att gälla för organisationen och dess personal

Regeringens förslag: Immunitet och privilegier ska upphöra att gälla för Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor och för personer med tjänst hos eller uppdrag av organisationen samt deras familjemedlemmar.

Lagändringen ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Skälen för regeringens förslag: Avtalet mellan Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (GWPO) och Sverige reglerar bland annat frågor om immunitet och privilegier för organisationen och dess personal. Avtalet är införlivat i svensk rätt genom lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Enligt lagen gäller immunitet och privilegier för GWPO och för personer med tjänst hos eller uppdrag av organisationen samt deras familjemedlemmar, punkt 67 i bilagan till lagen. När avtalet har upphört att gälla ska organisationen och dess personal inte längre åtnjuta immunitet och privilegier i Sverige. Regeringen föreslår därför att immunitet och privilegier enligt lagen ska upphöra att gälla för GWPO och för personer med tjänst hos eller uppdrag av organisationen samt deras familjemedlemmar. Detta innebär att uppgifterna i punkt 67 i bilagan till lagen tas bort.

Regeringen har för avsikt att säga upp avtalet snarast möjligt efter riksdagens godkännande. Det går dock inte att nu säga vid vilken tidpunkt lagen kan sättas i kraft. Lagändringen föreslås därför träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

6 Konsekvenser

6.1 Konsekvenser för GWPO och dess personal

Det aktuella värdlandsavtalet mellan Sverige och GWPO (SÖ 2012:1) reglerar bland annat immunitet och privilegier för organisationen och personer med anknytning till organisationen. Som anförs i avsnitt 5 har regeringen för avsikt att säga upp avtalet snarast möjligt efter riksdagens godkännande. Att avtalet upphör att gälla innebär att organisationen och dess personal inte längre åtnjuter immunitet och privilegier i Sverige.

GWPO har ett antal anställda tjänstemän med familjemedlemmar, som är bosatta i Sverige och som har beviljats uppehållstillstånd av Regeringskansliet. För dessa personer innebär en uppsägning av avtalet att de från det att avtalet upphör att gälla inte längre kommer att åtnjuta immunitet och privilegier enligt avtalet. De uppehållstillstånd som har beviljats kommer att återkallas när förutsättningarna för att bevilja uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda. Personerna måste då lämna landet om inte någon annan grund för uppehållstillstånd finns.

Även för organisationen innebär en uppsägning av avtalet att organisationen från det att avtalet upphör att gälla inte kommer att åtnjuta immunitet och privilegier enligt avtalet. Det innebär bl.a. att organisationens egendom och tillgångar inte kommer att åtnjuta immunitet mot rättsliga åtgärder och att lokaler och arkiv inte längre kommer att vara okränkbara. Det innebär också att organisationen, dess egendom och tillgångar, inkomster och intäkter inte längre kommer att vara skattebefriade samt att organisationen inte kommer att få återbetalning av kostnader för kontorshyra.

Som regeringen anför i avsnitt 4 anser regeringen att processen för ett svenskt utträde ur organisationen bör genomföras på ett ansvarsfullt, förutsägbart och välplanerat sätt.

6.2 Ekonomiska och andra konsekvenser

Förslagen bedöms inte medföra några kostnader för staten. Kostnader för eventuella övergångsarrangemang i samband med avtalets upphörande förutses inte överstiga de kostnader som hade funnits i det fall avtalet inte sagts upp. Efter avtalets upphörande beräknas statens utgiftsåtaganden i förhållande till GWPO upphöra och därmed skapa en besparing i storleksordningen 6–7 miljoner kronor årligen. Förslaget kan därmed betraktas som budgetneutralt. Förslagen bedöms inte få några andra konsekvenser.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 2025

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden, Svantesson, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottnér, M Persson, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Liljestränd, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari, Rosencrantz, Dousa

Föredragande: statsrådet Dousa

Regeringen beslutar proposition Uppsägning av avtalet med Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (GWPO) om immunitet och privilegier för organisationen och dess personal